

Prislovi in njihove tipične končnice

Lanko Marušič

July 14, 2022

Povzetek

Podskupina prislovov ima v slovenščini tipično končnico *-o/-e*, ki je obenem tudi končnica za srednji spol ednine. Samo od sebe se ponuja vprašanje, ali sta obe končnici dejansko ena in ista končnica oziroma kako sta ti dve končnici povezani. V kolikor gre za isto končnico, bi ta morala biti dodana isti besednovrstni kategoriji, kar nadalje pomeni, da prislovi iz omenjene podskupine v resnici niso prislovi, temveč pridevniki, ki se tako kot običajni pridevniki uporabljajo kot predikati znotraj nekega okrnjenega (oziralnega ali malega) stavka. Članek razloži, kakšno zgradbo zahteva ta predpostavka in ponuja zanj nekaj dodatnih dokazov. Prislovna določila so sledeč tej analizi skladenjsko gledano prikrite predikacije, katerih osebek (edninski zaimek srednjega spola) se nanaša na glagolsko dejanje “glavnega stavka”. Prislovna določila so neke vrste drugotni ali vzporedni predikati, lahko pa bi jim rekli tudi “povedkovi prilastki”, če ta termin ne bi bil že zaseden.

1 Uvod

Prislov je načeloma samostojna besedna vrsta, ki pa je najlažje definirana glede na svojo rabo oziroma pomen, torej glede na stavčni člen, v katerem se pogosto nahaja. Slovenščina pozna več vrst prislovov, ki jih lahko ločimo po pomenu, oblikoslovnih lastnostih in načinu uporabe oziroma skladnji. Nekaj skupin prislovov je odprtih oziroma so morfološki procesi, ki jih oblikujejo, produktivni, kot na primer prislovi v (1).¹ Skupini navedeni v (1) nista edini odprti skupini prislovov, a se zdi, da so procesi, ki jih tvorijo, vseeno najpogostejši in najproduktivnejši.

- (1) a. *hitro, dobro, veselo, globlje ...*
- b. *tekoče, sprašujoče, obotavljajoče ...*

Tipičen prislov, ki ima v svoji besedotvorni podstavi pridevnik, ima v slovenščini končnico *-o/-e* (Toporišič 2000: str. 409). Večinoma so to načinovni oziroma lastnostni prislovi, (2-a), s končnico *-o/-e* pa se konča tudi nekaj višjestavnih prislovov, (2-b), pa tudi prislovna določila pridevnikov, (2-c). Pri prislovih v (2-b) in (2-c) velja biti previden, saj v nekaterih primerih končni *-o* oziroma *-e* ni prislovna kočnica, temveč zelo verjetno del korena. Prislova *vedno* in *zelo* recimo sta sinhrono gledano besedotvorno in oblikoslovno nesestavljena, končni *-o* pa tako ni primerljiv s kočnim *-o*-jem v prislovu *hitro* ali *neumno*.

¹Toporišič (2000) imenuje prislove v (1-b) *deležja na -e*, ki pa se po njegovih besedah večinoma uporabljajo kot prislovi (Toporišič 2000: str. 403). Končnica *-e* v primerih (1-b) morfološko gledano ni nujno različna od končnice *-o* v primerih (1-a), saj se pojavlja v okolju, kjer bi pričakovali palatalizacijo (Toporišič 2000: str. 298).

- (2) a. (i) Ilija je *hitro* priletel s kolesom izza ovinka.
 (ii) Vinko je *neumno* pogledal učiteljico.
 (iii) *Strokovno* mu je obrazložil ...
 b. (i) Žodor se je *verjetno/gotovo* domislil česa zanimivega.
 (ii) Ko grem na dopust, je *vedno* grdo vreme.
 (iii) *Baje* bomo danes jedli palačinke.
 c. (i) *Zelo* velika kobilica ...
 (ii) *Čisto* prazna flaška vina ...

Končnica *-o/-e* je obenem tudi končnica, ki označuje pridevniško (pa tudi deležniško) ujemanje z osebkom srednjega spola ednine, kar nakazujejo primeri v (3). Variantna končnica *-e* je tako pri pridevnih srednjega spola kot pri prislovih zgolj posledica glasovne premene končnice *-o* (Toporišič 2000: str. 298).

- (3) a. Goreče mesto je bilo zelo lepo pa tudi precej umazano.
 b. Mickino staro kolo je že prodano.
 c. Polje je bilo letos že dvakrat preorano.

Vprašamo se torej lahko, ali sta omenjeni končnici kakorkoli povezani oziroma kaj imajo skupnega glagolski prislovi in ujemanje v srednjem spolu ednine. Odgovor, ki ga ponujam v tem članku, je, da besede, ki jih prepoznamo kot prislovi, niso vsi prislovi oziroma da "prislovna" končnica *-o/-e* ni prav nič prislovna, temveč je v resnici pridevniška končnica za imenovalnik srednjega spola ednine, saj so (vsaj izpridevniški) prislovi v pretežni meri zgolj pridevniki s specifično ujemanlo končnico. Trditev o istosti obeh končnic med slovanskimi jezikoslovci ni redka. Toporišič (2000) enakost končnic opisuje kot enakost po obliki, ne trdi pa, da gre v obeh primerih za ena in isto končnico. To naprimer trdita Čaha in Medová (2009) za enake oziroma primerljive primere v češčini ter Rozwadowska (2020) za poljske prislove. Ob tej in podobnih trditvah se tipično ne ponuja smiselne razlage, zakaj je to tako. Ta primanjkljaj omenjenih člankov bom skušal tu zapolniti.

V literaturi zasledimo tudi precej močnejšo trditev, da prislovov kot ločene besedne vrste v jezikih sveta sploh ni, kar trdita recimo Bowers (1975) in Baker (2003), a tako daleč nimam namena stopiti.

V nadaljevanju bom v sekciji 2 dodatno opisal pojav, ki ga skušam razložiti, v sekciji 3 podajam skladijski predlog skupaj z dodatnimi argumenti, ki mu govorijo v prid, sekcija 4 ponuja razširitev predloga na sorodne skladijske zgradbe, sekcija 5 se ustavlja ob nekaterih odprtih vprašanjih, sekcija 6 pa članek zaključuje.

2 Slovníčne osnove

2.1 Prislovi načina

Preden se lotimo naše osrednje teme, moramo dobro zamejiti območje raziskave. Prislove lahko razdelimo v več podskupin, zato velja dodati, da tukaj zapisane opazke nikakor ne veljajo za vse vrste ali tipe prislovov. Kot je že bilo nakazano zgoraj, je razprava omejena na izpridevniške prislove s tipično končnico *-o/-e*.

Prislove seveda lahko razvrstimo glede na različne kriterije. Žele (2012) razdeli (vrstne) prislove v skupine glede na propozicijskost v sporočilu oziroma povedi. Osnovna razdelitev je na propozicijske in nepropozicijske. Propozicijski se nadalje ločijo na istopropozicijske in neistopropozicijske; istopropozicijski nadalje na prostorsko/časovne, vzročne in načinovne, nepropozicijski pa na izpridevniške lastnostne in izpridevniške vrstne. Osnovni kriterij te delitve je pomen prislova oziroma

prislovnega določila, v katerem konkretni prislov rabimo.

Razločevanje, ki ga uvede **Žele (2012)** je za naše potrebe po eni strani preveč podrobno in po drugi strani preveč splošno. Opisana delitev namreč obravnava tudi predložne zveze, ki se uporabljajo kot prislovi, torej kot določevalci glagolskega dejanja, jaz pa ta trenutek o njih nisem hotel reči ničesar (četudi bi vsaj nekatere trditve, ki sledijo, verjetno lahko razširil vsaj še na nekaj teh prislovnih določil).

(4)	a.	Ilija pride <i>zvečer</i> .	= prislovno določilo časa
	b.	Žodor je <i>doma</i> .	= prislovno določilo nahajanja
	c.	Črt gre <i>domov</i> .	= prislovno določilo smeri
	č.	Juš je <i>spet</i> v devetih nebesih.	= vidski prislov ponovljivosti
	d.	Slavko je <i>ziher</i> bolan.	= prislovno določilo gotovosti

Kot že omenjeno, se bomo v prvi vrsti posvetili skupini prislovov, ki po rabi spadajo med prislove načina, po obliki pa med izpridevniške prislove. Nekaj jih je navedenih v (5). Ob koncu bom nakazal, kako bi nekatere tukaj zapisane trditve lahko razširili še na kako drugo skupino prislovov (a zaenkrat je to to).

(5)	a.	Hišo so zgradili <i>hitro</i> .
	b.	Kravata se mu <i>lepo</i> poda k obleki.
	c.	<i>Poskočno</i> je vstopil v gostilno.
	č.	Ilija je <i>tekoče</i> recitiral naučeno pesmico.

Zdi se, da prislov lahko naredimo takorekoč iz vsakega pridevnika, ko je to pomen-sko smiselno, (6). Ne bomo se spuščali v podrobnosti omejevanja in delitve prislovov na podskupine, saj bi predlagana analiza lahko bila tudi povsem splošna in bi veljala za vse podskupine izpridevniških prislovov.

(6)	a.	(i) <i>zelena</i> hiška
		(ii) Žodor je hiško pobarval <i>zeleno</i> .
		(iii) <i>zeleno</i> pobarvana hiška
	b.	(i) <i>nemški</i> avto
		(ii) Turisti so govorili <i>nemško</i> .
		(iii) <i>nemško</i> govoreč par
	c.	(i) <i>mednarodni</i> simpozij
		(ii) Naša ustanova deluje <i>mednarodno</i> .
		(iii) <i>mednarodno</i> delujoče podjetje

2.2 Srednji spol ednine

Ker je ena značilnosti skupine prislovov, ki jo želimo obravnavati, končnica, ki je vsaj na prvi pogled identična končnici, ki jo tipično povezujemo s srednjim spolom ednine, se za trenutek ustavimo še tu. Končnica *-o/e* ni le samostalniška končnica za imenovalnik srednjega spola ednine (npr. *mest-o*, *polj-e*), temveč je tudi ujemalna pridevniška in glagolska končnica. Pretekli deležniki (ki imajo sicer v sebi nekaj pridevniškega) s to končnico izkazujejo ujemanje z osebkom v srednjem spolu ednine, kakor nakazano v (7). V teh primerih se glagol oziroma povedek ujema z osebkom, ki ima oznake srednjega spola ednine.

(7)	a.	Po potresu je bilo celo mesto obnovljeno.	ED SR.ED SR.ED SR.ED SR.ED
	b.	Tele je čakalo na krmo.	SR.ED ED SR.ED

- c. Nesrečno kljuse se je spotikalo po razriti cesti.
 SR.ED SR.ED ED SR.ED

Ujemanje s srednjem spolu ednine pa se v slovenščini uporablja tudi kot nezaznamovano ujemanje, ko osebkam nimamo oziroma ga ne moremo določiti, (8), ko osebek ni samostalniška zveza, ki bi imela spol in število, (9), ali pa se zaradi posameznih elementov samostalniške zveze oznak za spol in število samostalnika preprosto ne more prenesti do glagola, (10).

- (8) a. Včeraj je deževalo.
 ED SR.ED
 b. Žodorju se je kihalo.
 ED SR.ED

- (9) Da je Ilija skočil z najvišje skale, je odmevalo po celotnem kampu.
 ED SR.ED

- (10) 5 punc je dirkalo z gorskimi kolesi.
 ED SR.ED

Po predpostavki je v danih primerih ujemanje seveda prisotno, saj je sledeč načelu EPP (Chomsky 1982) osebek prisoten v vsakem stavku, le da ga v primerih (8-a) in (8-b) ne vidimo, ker je neizražen, njegove oblikoskladenjske lastnosti pa so po predpostavki enake nezaznamovanemu kazalnemu zaimku 'to', kakor se ga uporablja v primerih (11-a), oziroma zaimkom za neživo v (11-b). Po tej predpostavki bi primere (8)–(10) morda lahko parafrazirali s primeri (12), vendar na tej trditvi ne želim vztrajati.

- (11) a. (i) To je bilo noro.
 SR.ED ED SR.ED SR.ED
 (ii) To je pa res lepo.
 SR.ED ED SR.ED
 b. (i) Nekaj je skočilo v zrak.
 SR.ED ED SR.ED
 (ii) Kaj je bilo to?
 SR.ED ED SR.ED SR.ED

- (12) a. ??To je včeraj deževalo.
 SR.ED ED SR.ED
 b. ??To se je kihalo. To se je dogajalo Žodorju.
 SR.ED ED SR.ED SR.ED ED SR.ED
 c. To, kaj je storil Ilija, je odmevalo po celem kampu.
 SR.ED ED SR.ED
 č. To je bilo 5 punc. ?? To je dirkalo z gorskimi kolesi.
 SR.ED ED SR.ED SR.ED ED SR.ED

Tudi v drugih indoevropskih jezikih igra osebni zaimek za srednjo osebo ednine podobno vlogo. V angleščini in nemščini je to recimo zaimek, ki se pojavi v vremenskih stavkih kot ekspletiv, katerega edina funkcija je, da zapolni skladdenjsko mesto osebkam, ki bi sicer ostalo glasovno neizraženo, (13).

- (13) a. It is raining.
 ono.SR.ED pom.ED dežuje.ED

- ‘Dežuje.’
 b. Es regnet.
 ono.SR.ED dežuje.ED
 ‘Dežuje.’

3 Vendar zakaj -o tudi pri prislovih?

Sedaj se lahko posvetim osrednjemu vprašanju pričujočega članka. Zakaj imajo prislovi ravno končnico -o. Odgovor sledi predpostavki, da je prislovna končnica -o ista končnica -o, ki jo vidimo tudi pri pridevnikih oziroma glagolskih elementih, ki se ujemajo v srednjem spolu ednine?

3.1 Prislovi so propozicijski

Pomenski doprinos prislovov bi lahko razložili z dodatnim modificiranjem glagoskega dejanja. Dejanje ali dogodek, ki ga uvede glagol, prislov dodatno opiše, podobno kot pridevnik dodatno opiše samostalniškega nanosnika v samostalniški zvezi. [Žele \(2012\)](#) govori o propozicijskosti prislovov, saj njihov pomenski doprinos lahko parafraziramo s celotno propozicijo. Podobno je na propozicijskost prislovov opozorila tudi [Vidovič Muha \(2009\)](#).

Takšno razumevanje oziroma interpretacijo prislovov predlaga tudi [Davidson \(1967\)](#), ki predlaga, da se prislove jemlje kot enega glagolskih argumentov. Četudi se to sliši, kot da prislovi niso nič drugačni od predmetov, ki vsaj na prvo žogo niso propozicijski, moramo za razumevanje Davidsonove analize bolje poznati njegovo analizo stavčnega pomena.

(Neo-)Davidsonski pogled na stavčno pomenoslovje pravi, da je osrednja enota stavčnega pomena glagolsko dejanje, s katerim so povezani vsi v stavek vključeni argumenti. Pomen povedi (14-a) tako lahko ponazorimo s formulaičnim zapisom v (14-c), ki bi ga na dolgo prebrali približno takole: “obstaja dogodek *e*, za katerega velja, da je dogodek plavanja, da je vršilec dogodka *e* Janez, da je čas dogodka *e* včeraj in da se dogodek *e* vrši na hiter način” ([Parsons 1990](#), [Larson in Segal 1995](#)). S takšnim pristopom stavek oziroma propozicijo razbijemo na serijo manjših propozicij, ki vzpostavljajo povezavo med leksikalnim pomenom glagola in vlogo, ki jo glede na glagol opravljajo argumenti. Ključno za našo razpravo je, da je eden stavčnih argumentov v tem pristopu tudi prislov, ki je v tem pogledu postal glagolski oziroma stavčni ustreznik pridevnika. Pomen enostavne povedi (14-a), ki je izpisan v (14-b), lahko parafraziramo s štirimi samostojnimi enostavnimi povedmi (14-b-i)-(14-b-iv). Iz vrstice (14-b-iv) pa je nadalje razvidno, da je prislov res primerljiv pridevniku, le da ne opisuje lastnosti posameznikov ali stvari, ki so udeležene v dogodku, temveč opisuje lastnosti dogodka samega.

- (14) a. Janez je v petek plaval hitro.
 b. “Obstaja dogodek *e* in obenem velja, da je *e* dogodek plavanja, da je vršilec dogodka *e* Janez, da je čas dogodka *e* v petek in da se dogodek *e* vrši na hiter način.”
 (i) Bilo je plavanje. / Obstaja dogodek plavanja.
 (ii) Plaval je Janez. / Vršilec tega dogodka je (bil) Janez.
 (iii) Plavalo se je v petek. / Ta dogodek (plavanja) se je zgodil v petek.
 (iv) Plavalo se je hitro. / Ta dogodek (plavanja) je (bil) hiter.
 c. $\exists e$ plavanje(*e*) in VRŠILEC(*e*,Janez) in ČAS(*e*,v petek) in NAČIN(*e*,hitro)

Vzporednica med prislovi in pridevniki je poudarjena saj ni le zanimiva, temveč je ključna. Zaradi podobnosti pridevnikov in prislovov, ki je omenjena že v uvodu, in ker se prislovi načina običajno (tako je tudi v zgornji povedi (14-a)) obnašajo kot običajni predikativni pridevniki, trdim, da jih je smiselno tako tudi analizirati.

Predpostavimo torej, da so prislovi (razprava je še vedno omejena na izpridevniške prislove načina) v resnici pridevniki, ki opisujejo lastnosti glagolskega dejanja. Prislovi bodo tako znotraj stavka vzpostavljali novo predikativno razmerje, katerega osebek ne bo eden izmed udeležencev glagolskega dejanja, temveč glagolski dogodek sam. Osebek, ki je pri predpostavljenih prislovnih predikacijah vedno neizražen, bi lahko bil ničti zaimek, ki smo ga omenjali pri zgornjih primerih z vremenskimi stavki, v (8-a), oziroma ničti ustreznik zaimka *to*, kakor v primeru (15), kjer smo našo poved (14-a) razbili na dve povedi. Ker želimo prislove zgradbeno vključiti v izvorno poved, (15) ne smemo razumeti, kot da predstavlja dve ločeni povedi, temveč poved z dodanim malim stavkom, ki je zgrabeno del glavnega stavka, h kateremu je dodan kot prilepek.

(15) Janez je v petek plaval. To (=”to dejanje”) je bilo hitro.

Še najlažje pa si je vključitev prislovnega stavka v glavno poved predstavljati, če rečemo, da se prislov nahaja znotraj okrnjenega prostega oziralnega stavka, kot je to prikazano v (16). Prislovno določilni odvisnik take vrste se zdi skoraj vedno možen, pa tudi pomensko se zdi na prvi pogled prekriven golemu prislovu. Nanaša se seveda na glagolski dogodek, medtem ko je prislov na mestu osrednje predikacije seveda pridevnik, ki se ujema z ničtim osebkom oziroma z oziralnim zaimkom *kar*, ki je v konkretnem primeru tudi veznik.

(16) a. Janez je v petek plaval, kar (=”to dejanje”) je bilo hitro.
b. Janez je v petek plaval, ~~kar je bilo~~ hitro.

3.1.1 Vzpostavljene vzporednosti

Tudi za (nekatero) atributivno pridevnike (torej tiste, ki so rabljeni kot levi ujemačni prilastki) se trdi, da so v resnici okrnjeni oziralni stavki (prim. Cinque 2010). Oglejmo si primer pridevnika *lep*. Pridevnik *lepa* v primeru (17) lahko razumemo na dva načina. V presečnem pomenu, (17-a), se pridevnik nanaša na osebek, razumemo ga, kot da bi se pojavljal v oziralnem stavku, skicirano v (17-a-i). V nepresečnem pomenu, (17-b), pa se pridevnik “prislovno” nanaša na plezanje in ne na osebek, (17-b-i). Da gre za dve različni vrsti pridevnika se lepo vidi tudi po tem, da se sopojavljanje obeh vrst pridevnikov lahko razume samo na en način, (18). Zunanji pridevnik *lepa* razumemo presečno, notranji pridevnik *grda* razumemo nepresečno (glej tudi: Larson in Marušič 2004).

(17) Cvetka je lepa plezalka.
a. Cvetka je lepa in Cvetka je plezalka.
(i) Cvetka je plezalka, ki je lepa.
b. Cvetka lepo pleza.
(i) Cvetka je plezalka, njeno plezanje je lepo.

(18) Cvetka je lepa grda plezalka.
a. \Rightarrow [Cvetka je lepa] in obenem velja, da [Cvetka grdo pleza].
b. \nRightarrow [Cvetka je grda] in obenem velja, da [Cvetka lepo pleza].

Cinque (2010) predlaga, da so pridevniki s presečnim pomenom globinsko okrnjeni

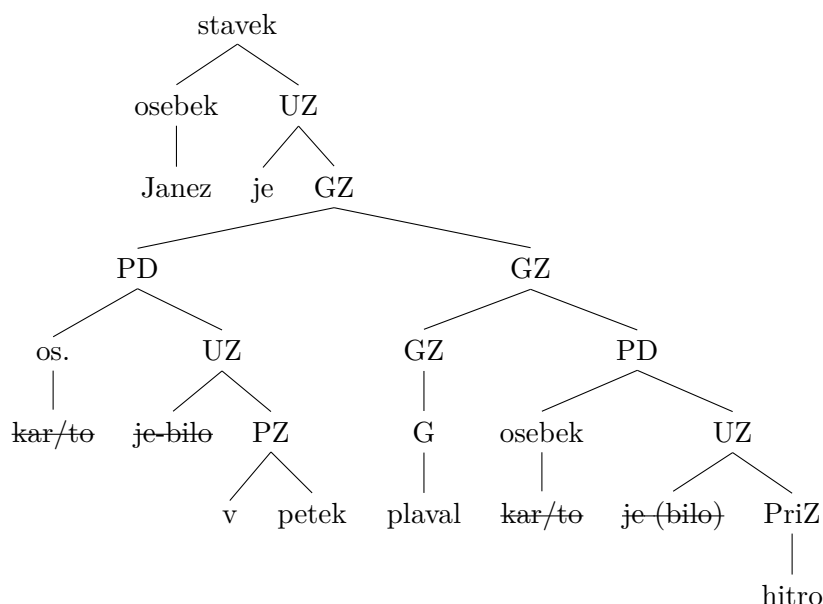
oziralni stavki, da ima torej primer (18) zgradbo, ki je skicirana v (19).

(19) Cvetka je [[~~ki je~~ lepa] grda plezalka].

3.1.2 Predlog skladske zgradbe

Opisan pristop k zgradbi samostalniške zveze želimo prenesti na prislove in razumeti njihovo vključenost v stavčno zgradbo. Tudi v stavčni zgradbi oziroma znotraj osrednjestavčne predikacije imamo posredne modifikatorje znotraj okrnjenih oziralnih stavkov. To so (načinovni) prislovi, ki so (vedno) del okrnjenega oziralnega stavka in kot taki vzporedna predikacija osrednji predikaciji stavka. Predlagana zgradba primera (14-a) je skicirana v (20).² Pri čemer velja dodati, da relativna višina dveh prislovnih določil v (20) ni natančno določena. Možno je namreč, da je prislov načina postavljen višje v stavčni zgradbi kot prislovno določilo časa, kar da zgradbo (21). Ker se v pričujočem članku ne želim spuščati v podrobnosti notranje zgradbe oziralnih oziroma prostih oziralnih stavkov, celotni skladski zvezi, ki gosti načinovni prislov, pravim preprosto *prislovno določilo*, veznik pa postavljam kar na mesto osebkov te zveze.³

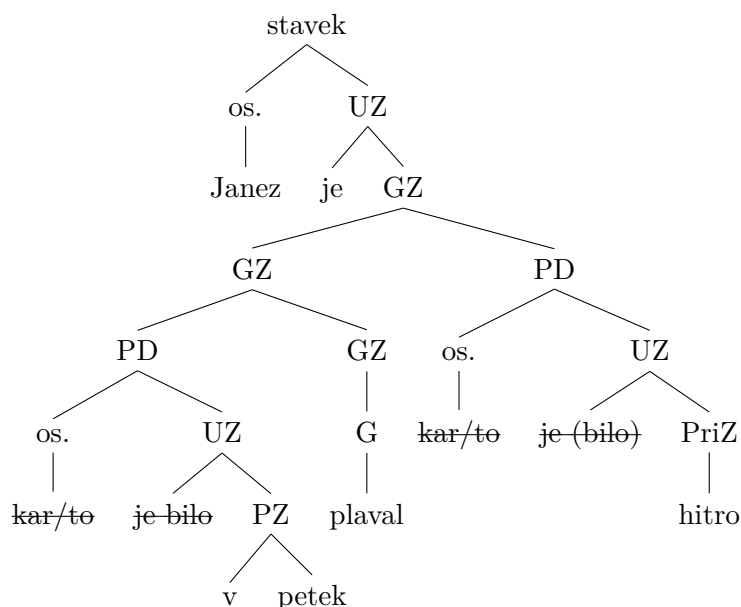
(20)

(21)

²V skladski zgradbi so uporabljene sledeče oznake: UZ = ujemalna zveza; GZ = glagolska zveza; PD = Prislovno določilo; PriZ = pridevniška zveza; PZ = predložna zveza; os. = osebek. O podrobnostih in razlogih za taka poimenovanja besednih zvez glej Golden (1996, 2001), Marušič (2010), Marušič in Mišmaš (v nastajanju).

³O skladski zgradbi slovenskih oziralnih stavkov je sicer pisal Hladnik (2010, 2016), o prostih oziralnih stavkih v drugih bližnjih slovanskih jezikih pa na primer Citko (2004), Gračanin-Yukseš (2013) in Citko in Gračanin-Yukseš (2016).

Prislovi so po tej analizi predikati okrnjenega malega oziroma oziralnega stavka, zato se znotraj tega okrnjenega stavka seveda ujema z osebkom in ker je osebek okrnjenega stavka *kar/to*, ki se nanaša na dogodek glavnega stavka, se pridevnik, ki je glavni predikat tega okrnjenega stavka, ujema v srednjem spol ednine, kar pa seveda pomeni, da bodo imeli ti pridevniki končnico *-o/-e*.

Predlog je torej zelo preprost. Prislovna določila (načina) so na pomenski ravni propozicijska, na ravni skladnje pa so del lastne stavčne zgradbe. Njihova propozicijskost izhaja iz skladnje, a ni direktno razvidna iz površinske skladenjske zgradbe povedi, v kateri se to prislovno določilo nahaja, ker se prislovi nahajajo znotraj okrnjenega (prostega oziralnega) stavka. Znotraj te ločene stavčne zgradbe je prislov v resnici običajen predikativni pridevnik, posledično pa je tudi ujemanje na pridevniku predvidljivo v tretji osebi ednine srednjega spola. Globinska zgradba povedi (22-a) je tako (22-b).

- (22) a. Ilija divje skače z gorskim kolesom.
 b. Ilija [~~kar~~ je divje] skače z gorskim kolesom.

3.2 Premiki iz notranjosti sestavljenega prislovnega določila

Tudi iz obnašanja kompleksnih prislovnih besednih zvez lahko sklepamo na njihovo skladenjsko zgradbo. Izkaže se namreč, da se prislovne besedne zveze obnašajo drugače kot drugi navidezno primerljivi stavčni sestavniki. Ko je pridevniška zveza 'podoben nekomu' v predikativni poziciji, se lahko vprašamo po dajalniškem dopolnilu pridevnika, kot to prikazuje primer (23).

- (23) a. Slavko je podoben Micki.
 b. Komu je Slavko podoben?

Ne moremo pa se vprašati po dajalniškem dopolnilu enakega prislova, kot to nakazuje primer (24). Vprašanje te vrste je sprejemljivo le, če se celoten prislov premakne na začetek stavka.

- (24) a. Žodor se premika podobno medvedjemu hlačanju.
 b. *Čemu se Žodor premika podobno?
 c. Čemu podobno se Žodor premika?

Ta omejitev sledi iz prej razložene predlagane zgradbe. Dobro je namreč poznana omejitev vprašalnih premikov iz notranjosti stavčnih prislovnih določil (prim. [Ross 1967](#)). Če so torej vsa prislovna določila prikrito stavčna, potem seveda ni čudno, da je primer (24-b) neslovnichen. Če se prislov nahaja znotraj okrnjenega prostega oziralnega stavka, potem so prislovna določila otoki, ker so tudi stavčna prislovna določila otoki. Ti pa so otoki, ker so tudi (prosti) oziralni stavki otoki. Oziralni stavki (in prosti oziralni stavki) pa so otoki, ker se vprašalnica ne more premakniti preko zunanje projekcije oziralnega stavka, ker tam ni prostega določila, kjer bi se lahko ustavila in “odpočila”. Tudi če se ta obrazložitev omejitve oziralnih stavkov izkaže za napačno, smo če ne drugega vsaj zmanjšali število različnih vrst omejitev vprašalnega premika.

3.3 Vrtni red prislova in dopolnila

Dodaten argument v prid predlagani analizi ponujajo primeri (25)–(26). Prislovna določila, ki poleg prislova vsebujejo tudi dopolnilo, so zares sprejemljiva le v enem vrstnem redu, ko dopolnilo sledi prislovu, kar je podobno kot pri pridevnikih, glej [Marušič in Žaucer \(2009\)](#). Primer tega vrstnega reda je v (25-a) in (25-c). To je vrtni red, ki se pojavlja, ko imamo pridevniško besedno zvezo v predikativni poziciji. Ko imamo to isto pridevniško besedno zvezo v atributivni poziciji (in je torej levi ujemalni prilastek), je vrtni red obrnjen, (25-b).

- (25) a. Ilija je hiter kot blisk.
 b. Ilija je kot blisk hiter fant.
 c. Ilija je fant, hiter kot blisk.
 č. Ilija je fant, ki je hiter kot blisk.

Primerljiva prislovna besedna zveza se obnaša primerljivo pridevniški zvezi v predikativni poziciji. Četudi se zdi, da sta pri prislovih možna oba vrtna reda, tako (26-a) kot (26-b), je (26-a) neprimerljivo naravnejši. Seveda velja enako za prislovnodoločilne odvisnike, kjer pa je omenjena zveza tako ali tako pridevnik v predikativni poziciji.

- (26) a. Ilija kolesari hitro kot blisk.
 b. ?*Ilija kolesari kot blisk hitro.
- (27) a. Ilija kolesari, kar je hitro kot blisk.
 b. ?*Ilija kolesari, kar je kot blisk hitro.

4 Poskus posplošitve

4.1 Prislovna določila kraja in časa

Predstavljen predlog se zdi še kar intuitiven pri izpridevniških načinovnih prislovih, zanimivo pa bi bilo videti, ali je morda prenosljiv tudi na druge vrste prislovo- oziroma prislovnih določil. Kakor je bilo že namignjeno, to analizo brez večjih težav razširimo na prislovna določila časa in kraja, kot je nakazano zgoraj v (14-b-iii) in v (28).

- (28) a. Peter je kupil žogo *v petek na sejmu*.
 b. Peter je kupil žogo [~~kar/to je bilo~~ v petek] [~~kar/to je bilo~~ na sejmu].

Predlog pa je prenosljiv tudi na časovne in krajevni prislove, ko ti niso izpridevniški. Med časovnimi prislovi sicer najdemo nekaj pravih izpridevniških prislovov, ki ravnotako vsebujejo končnico *-o*, recimo *pozno*, *pravočasno* itd., prim. (29-a). Za te prislove se zdi analiza, prikazana v (29-c), logična. Podobno pa se zdi ta vrste analiza enostavno prenosljiva tudi na prislove tipa *včeraj*, *danes* ipd., kot je prikazano v (30).

- (29) a. Micka je vedno pravočasna/prepozna/točna.
 b. Micka je na zabavo prišla pravočasno/prepozno/točno.
 c. Micka je na zabavo prišla [~~kar/to je bilo~~ pravočasno/prepozno/točno].
- (30) a. Žodor je lani prebral veliko knjig.
 b. Žodor je prebral veliko knjig, [~~kar/to je bilo~~ lani].

Seveda velja biti pri teh trditvah previden, saj prislovni oziralni odvisniki niso vedno popolnoma enakopomenski običajnim prislovom (glej sekcijo 5). Ravnotako vse to ne velja nujno za vsa prislovna določila kraja. To, kar je zapisano tu, velja v predvsem za prislove in prislovna določila nahajanja, kot sta recimo primera v (31), ne pa nujno tudi za prislove in prislovna določila smeri, kot prikazano v (32).

- (31) a. Naja je plezala *po gladki steni*.
 (i) Naja je plezala [~~kar/to je bilo~~ po gladki steni].
 b. Meta je letala naokoli.
 (i) Meta je letala [~~kar/to je bilo~~ naokoli].
- (32) a. Jana je prispela *v hišo/tja*.
 (i) #Jana je prispela [~~kar/to je bilo~~ v hišo/tja].
 b. Taja se je odpravila *domov/proti domu*.
 (i) #Taja se je odpravila [~~kar/to je bilo~~ domov/proti domu].

Smerni prislovi oziroma prislovna določila smeri tipično niti niso običajni pilepki, saj pogosto od glagola dobijo (pravo) udeležensko vlogo. O tem nisem imel namena govoriti, zato se bom tu ustavil. Tudi če opisana analiza ne pokriva smernih prislovov oziroma prislovnih določil smeri, je še vedno uporabna za celo vrsto drugih skladenskih elementov, kakor smo videli dosedaj.

4.2 Prislovna določila količine

Predlagana analiza se zdi povsem smiselna za prislovna določila količine, še posebej v primerih, ko so uporabljeni prislovi izpridevniški, kot naprimer v (33).

- (33) a. Janez je veliko/malo plesal.
 b. Janez je plesal, ~~kar/to/tega je bilo~~ veliko/malo.

V primeru prislovnih določil količine, ki ne vsebujejo izpridevniških prislovov, kot naprimer v (34), je okrnjen oziralni stavek očitno rahlo drugačen. V takšnih primerih oziralni odvisnik ali osebek nista imenovalniška, (34-b), temveč sta očitno roditeljska, (34-c). Manj jasno pa je, kaj narediti s prislovi tipa *večimoma*. Zdi se, da je zgradba v teh primerih še malo bolj kompleksna.

- (34) a. Janez je dosti plesal.
 b. *Janez je plesal, kar/to je bilo dosti/malo.
 c. Janez je plesal, česar/tega je bilo dosti/malo.

- (35) a. Janez je večinoma plesal.
 b. *Janez je plesal, kar/to je bilo večinoma.
 c. *Janez je plesal, česar/tega je bilo večinoma.

4.3 Prislovi znotraj samostalniške zveze

Tudi prislove, ki modificirajo pridevnike znotraj samostalniških prilastkov, lahko poskušamo ujeti v predlagano analizo. Posebnost v teh primerih je, da je poved z izraženim oziralnim stavkom nemogoča, (36-b)-(37-b). A ker predstavljen predlog ne pravi, da je v globinski zgradbi povedi s prislovi pravi oziralni stavek, se to ne zdi kritično.

- (36) a. zeleno pobarvana hiša → [[~~kar/to je bilo na zeleno~~], pobarvana] hiša
 b. *kar je bilo na zeleno, pobarvana hiša
 c. zeleno pobarvana hiša = hiša, ki je bila pobarvana, kar/to je bilo na zeleno.
- (37) a. hitro zgrajena hiša → [[~~kar/to je bilo hitro~~], zgrajena] hiša
 b. *kar je bilo hitro, zgrajena hiša
 c. hitro zgrajena hiša = hiša, ki je bila zgrajena, kar/to je bilo hitro.

4.4 Vidski in drugi prislovi

Problematična pa je razširitev na prislove tipa *vedno*, *zmeraj* itd. Četudi se nekateri teh prislovov končajo na *-o/-e* njihova končnica ni pridevniška niti sinhrono niti izvorno in posledično ni primerljiva končnici *-o/e*, ki jo najdemo na izpridevniških prislovih. Vseeno se v nekaterih primerih zdi razbijanje povedi na niz stavkov smiselno, vendar v teh primerih ne gre za običajne predikativne stavke s prislovom oziroma pridevnikom kot glavnim predikatom, kot je nakazano v (38).

- (38) a. Črt je vedno umazan. – Črt je umazan, ~~kar/to se dogaja~~ vedno.
 b. Žodor pogosto je njoke. – Žodor je njoke, ~~kar/to se dogaja~~ pogosto.
 c. Svit gotovo že bere. – Svit že bere, ~~kar/to je~~ gotovo.
 č. Mira že bere knjigo. – Mira bere knjigo, ~~kar/to se že dogaja~~.

Ker je to zgolj prikaz, kako bi lahko razumeli stavčno vlogo, zgradbeno postavitev in obnašanje prislovov, ne bomo šli skozi vse različne vrste prislovov in potencialne protiprimere. Lahko le dodam, da bi ob vzpostavljanju paralele s pridevniki pričakovali, da bomo tudi med prislovi našli ustrezne nepredikativnim pridevnikom, torej prislove, ki jih ne bomo uspeli uporabiti znotraj oziralnega stavka in za katere bo analiza z okrnjenim oziralnim stavkom nemogoča. Cinque (2010) take pridevnike imenuje direktni modifikatorji. V primeru, da imamo tudi med prislovi primere direktnih modifikatorjev, ni torej nič čudnega, da ta skupina prislov ne izkazuje enakega pridevniškega ujemanja v srednjem spolu ednine, presentljivo je kvečemu, da imajo tudi nekateri od teh prislovov takšno končnico, a gre v teh primerih (npr. *vedno*, *ponovno* itd.) očitno zgolj za naključno podobnost končnic.

Zaključimo lahko, da je razširitev predlagane analize možna, da pa je morda predlog nujno bolj eksplicitno omejiti in reči, da okrnjeni oziralni stavek ni pravi prislovni odvisnik, o čemer bo nekaj več govora tudi v naslednji sekciji.

5 Odprta vprašanja

Ena od izrečenih trditev je precej splošna, da prislovi niso tako očitno samostojna kategorija. Ta je še posebej kontroverzna in ji ni težko najti problematične protiprimere.

5.1 Pomenske paralele

Očitno je, da prislovi niso popolnoma enakopomenski prislovnodoločilnim oziralnim odvisnikom. Prislovnodoločilni odvisnik ima lahko različne dosege – za razliko od načinovnih prislovov se oziralni stavki lahko nanaša na različne stvari, kot je prikazano v (39-b-i)–(39-b-iii).

- (39) a. Peter je včeraj drzno smučal po strmem pobočju.
(i) Peter je včeraj smučal po strmem pobočju. Način njegovega smučanja je bil drzen.
- b. Peter je včeraj smučal po strmem pobočju, kar je bilo drzno.
(i) Peter je včeraj smučal po strmem pobočju.
To, da je smučal, je bilo drzno.
(ii) Peter je včeraj smučal po strmem pobočju.
To, da je smučal po strmem pobočju, je bilo drzno.
(iii) Peter je včeraj smučal po strmem pobočju.
To, da je včeraj smučal po strmem pobočju, je bilo drzno.

Prislovnodoločilni oziralni stavki imajo zelo očitno več možnih položajev. Predpostavka je, da ravno položaj oziralnega stavka znotraj stavčne zgradbe določa njegov doseg in posledično konkreten pomen povedi. Prislovi načina na drugi strani te svobode nimajo. Sledeč **Cinque** (1999) imajo točno določeno mesto znotraj hierarhije stavčnih slovničnih besednih zvez.

Ponovno vidimo tudi, da okrnjeni oziralni stavki niso enakovredni pravim oziralnim stavkom, dosedaj prikazano zgradbo pa je prav razumeti zgolj kot skico.

5.2 Naglas

Nekateri izpridevniški prislovi imajo kot prislovi drugačen naglas. *Hudo* se kot pridevnik naglašuje na prvem zlogu [húd, húda, húdo], kot prislov pa ima dva možna izgovora. Lahko se naglašuje na prvem [húdo] ali na drugem zlogu [hudó], (40-a). Ta ista oblika se pojavlja tudi v predikativni rabi, (40-b). Iz tega sledi, da je predikativna analiza sicer še vedno možna, a ni prav jasno, zakaj se v tem okrnjenem oziralnem stavku ne pojavlja pridevniška naglasna oblika. Nekateri drugi takšni prislovi, kot naprimer *lepo*, nimajo dveh prislovnih naglasnih različic, (41).

- (40) a. Včeraj na smučanju sem 'grdo/grdó padel.
b. Padel sem, kar je bilo 'grdo/grdó.
c. To je bilo 'grdo/grdó. *vs.* Moje smučanje je bilo 'grdo.
- (41) a. Ari je lepó skočil.
b. Ari je skočil, kar je bilo lepó.
c. To je bilo lepó. *vs.* Arijevo skakanje je bilo lépo.

5.3 Navezovalne lastnosti

V kolikor bi prislovi res bili le delno okrnjeni prislovnodoločilni oziralni stavki, bi pričakovali, da se bosta obe zgradbi obnašali primerljivo. Znotraj prislovnodoločilnega odvisnika lahko postavimo povratnoosebni zaimsek, ki se nanaša na osebek tega oziralnega stavka, torej na glagolski dogodek, (42-a), kar pa ni možno ko se ta prislovna zveza pojavlja izven oziralnega odvisnika, (42-b). Ko oziralni stavek ni izražen je možna le uporaba prislova, ki ima neke vrste anafore že v sebi, (42-c).

- (42) a. Črt je nalogo rešil, kar je samo po sebi umevno.
b. *Črt je nalogo rešil samo po sebi umevno.
c. Črt je nalogo rešil samoumevno.

Velja dodati, da se v primeru (42-a) povratno osebni zaimsek nanaša na celotno propozicijo, da je Črt rešil nalogo, in ne le na glagolski dogodek. Kakor je razloženo že zgoraj, izraženi oziralni stavki niso sopomenski in zgradbeno gledano enakovredni okrnjenim oziralnim stavkom, ki naj bi po tem predlogu vsebovali prislove. Posledično ta neparalela ni le nepresenetljiva, temveč na nek način pričakovana.

5.4 Vprašalni premik

Vprašalnica *kako* se brez težav premakne na začetek stavka, ko nadomešča običajen prislov, (43), ne more pa se dvigniti na začetek stavka, ko je postavljena v notranjost oziralnega stavka, (44). Zgoraj so omejitve vprašalnega premika uporabljene kot argument v prid predlagani analizi, zato skušajmo na hitro razumeti, kaj se dogaja v primerih (43) in (44).

- (43) a. Peter je smučal lepo.
b. Kakó je Peter smučal?
c. Káko je bilo Petrovo smučanje?
- (44) a. Peter je smučal, kar je bilo lepo.
b. *Kakó je Peter smučal, kar je bilo?

Ponovno lahko rečemo, da nas umanjkanje paralele ne preseneča, okrnjeni oziralni stavki, v katerih naj bi se nahajali prislovi, niso pravi oziralni stavki, zato je iskanje paralele morda nesmiselno, pa vendar skušajmo razumeti primera (43) in (44) tudi drugače.

Pri primeru (43) ne moremo vedeti, kaj zamenjuje vprašalnica. Vprašalnica ima sicer tipično izpridevniško končnico *-o/-e*, vendar je po drugi strani naglašena drugače od primerljivega pridevniškega zaimka *kako*, (43-b)–(43-c). Lahko bi rekli, da se vprašalnica v primeru (43) ne dvigne iz notranjosti okrnjenega oziralnega stavka, temveč predstavlja celoten okrnjen oziralni stavek. V tem primeru ne bi bilo kršitve premika iz skladijskega otoka, saj bi se na začetek povedi dvignil kar celoten skladijski otok. Vendar smo za prislove z naglasom na drugem zlogu videli, da so ravnotako lahko na položaju osrednjega predikata oziralnega stavka, torej bi po analogiji tudi vprašalnica *kakó* lahko predstavljala osrednji predikat in ne nujno le celega oziralnega stavka.

Zdi se, da je to vprašanje še bolj zapleteno. Na podobno težavo namreč naletimo tudi pri pridevnikih, ko jih skušamo videti kot okrnjene oziralne stavke. Ko se vprašamo po pridevniku, se vprašalnica premakne na začetek samostalniške zveze, kjer se ta vprašalnica nahaja, (45) (prim. Mišmaš 2014), vendar se to ne zgodi iz

notranjosti oziralnega stavka, kot je prikazano v (46), saj so oziralni stavki otoki za vprašalne premike (Ross 1967).

- (45) a. Odgovarjala mi je velika rdeča papiga.
b. Kakšna rdeča papiga ti je odgovarjala?
c. Kakšna velika papiga ti je odgovarjala?
- (46) a. Odgovarjala mi je rdeča papiga, ki je bila velika.
b. *Kakšna rdeča papiga, ki je bila, ti je odgovarjala?

Pri primerih (45-b) in (45-c) imamo načeloma možnost trditi, da vprašalnica ne nadomešča pridevnika, temveč je postavljena na svoje standardno mesto znotraj samostalniške zveze, ki je pač na levem robu samostalniške zveze. Vendar se zanimivo na levem robu nahajajo tudi vprašalnice, ki sprašujejo po konkretnih lastnostih, (47), za lastnostne pridevnike pa je znano, da se znotraj samostalniške zveze pojavljajo v stalnem besednem redu (prim. Toporišič 2000, Scott 2002, Scontras, Degen in Goodman 2017).

- (47) Kako rdeča velika papiga ti je odgovarjala?

Podobno vprašanje, do katerega smo prišli s predstavljeno analizo prislovnih določil, se nam torej postavi tudi ob pridevnikih. Okrnjeni oziralni stavki so očitno prepustnejši od pravih oziralnih stavkov oziroma se morda premikajo skupaj z vprašalnico, le da tega pač ne vidimo.

5.5 Rad-rada-rado

Ni prav očitno, kaj bi naredili s prislovom oziroma povedkovnikom *rad-a/o/0*. Prislov po eni strani izkazuje ujemanje z osebkom glavnega stavka v katerem se nahaja in je kot tak primerljiv z glagolom, a drugače kot glagol pozna le eno vrsto ujemanja (nima preteklega deležnika itd.). *Rado* obenem ni izpridevniški prislov, da bi ga lahko postavili v okrnjen oziralni stavek. Od kje torej pride ujemanje? Tudi pomenska razčlema nam ne olajša posla:

- (48) Peter rad skače s padalom.
a. obstaja neko skakanje
b. osebek skakanja je Peter
c. način skakanja je s padalom
č. odnos osebka do tega dela je, da mu je všeč

Kot špekulacijo lahko ponudim tole razlago: drugače kot v zgornjih primerih, kjer je zaimek, ki se nanaša na glagolsko dejanje postavljen na mesto osebka, je v tem primeru tak zaimek postavljen na mesto predmeta te okrnjene predikacije:

- (49) Slavka [~~Slavka ima rada to~~] dirka s kolesom.

5.6 Nehote še o *hote*

V sekciji 1 sem omenil produktivno skupino izglagolskih prislovov, za katere povedano verjetno ne velja. Prislovi tipa *hote*, *sede*, *stoje* se zdijo so v prvi vrsti prislovi načina, opisujejo na kak način poteka neko dejanje.

- (50) Zvone je časopis bral stoje.
a. Zvone je bral časopis, kar je delal stoje.

- b. Odvijalo se je branje; branje je izvajal Zvone; to je bilo branje časopisa; to branje se je odvijalo stoje.

Prislovi tipa *sede* niso izpridevniški in ne izkazujejo nikakršnega ujemanja. Končnica *-e* je značilna samo za to skupino prislovov (zelo verjetno ni sorodna končnici *-o/-e*, saj se tu ne pojavlja v za to končnico značilnem glasovnem okolju) tako da kaj drugega kot reči, da so nekateri prislovi še vedno prislovi skoraj ne moremo. Drugače velja za skladijski del našega predloga, saj se prislovi na *-e* pojavljajo tudi v predikativnih pozicijah.

6 Zaključek

Ob trendu vzpostavljanja vzporednic med stavčno zgradbo in zgradbo samostalniške zveze, ki se je v tvorbenem jezikoslovju začela z Abney (1987), smo tako prišli do nove podobnosti. Podobno kot se pridevniki znotraj samostalniške zveze pojavljajo v obliki okrnjenih oziralnih stavkov, se v okrnjenih oziralni stavkih nahajajo tudi nekateri prislovi. Iz tega sledi, da prislov kot ločena besednovrstna kategorija ni tako obsežna, saj so prislovi v veliki meri v resnici pridevniki, ki modificirajo glagolsko dejanje znotraj nekega okrnjenega oziralnega stavka. Prislovno določilo načina v primeru (51) se namreč lahko razveže v samostojno propozicijo oziroma v stavek prikazan v (51-c), v katerem je *hitro* običajen predikativni pridevnik.

- (51) Neli je hitro skočila po kruh.
- a. Zgodil se je dogodek *skok po kruh*.
 - b. Vršilec tega dogodka je *Neli*.
 - c. Ta dogodek je bil *hiter*.

NeoDavidsonska pomenska analiza povedi nam torej motivira skladijsko analizo, po kateri so prislovi del okrajšanega oziralnega stavka, znotraj katerega se kot običajni predikativni pridevniki ujemajo z osebkom, ki pa je v tem primeru zaimek z vrednostjo tretje osebe ednine srednjega spola, ki se nanaša na glagolski dogodek. Ker je končnica za ujemanje v srednjem spolu ednine *-o/-e*, imajo tudi prislovi tipično končnico *-o/-e*.

- (52) a. Neli je hitro skočila po kruh.
 b. Neli je skočila po kruh, ~~kar/to je bilo~~ hitro.

Ta razlaga je najbolj smiselna za načinovne in podobne izpridevniške prislove oziroma prislovna določila, v katerih se nahajajo, ni pa prav očitno, ali je smiselna tudi za vse druge prislove. Videli smo, da se da tudi druge vrste prislovnih določil razumeti na ta način, le da pri prislovih, ki nimajo predikativnega ustreznika, takšna zgradbena analiza ne pojasni ničesar.

Začeli smo z vprašanjem, zakaj imajo (nekateri) prislovi končnico, ki je sinonimna sklonski končnici za imenovalnik edine srednjega spola. Ker vsi prislovi niti nimajo končnice *-o/-e* pa tudi pomensko nekateri prislovi preprosto niso običajni predikati, predlagana analiza gotovo ni prenosljiva na vse vrste prislovov v vseh možnih rabah. V določenih primerih so prislovi bolj verjetno direktni modifikatorji glagolskega dejanja, ki podobno kot direktni modifikatorji samostalnika, ne izvirajo iz okrnjenega oziralnega stavka.

Besedna vrsta 'prislov' je torej precej bolj omejena, saj so pravi prislovi samo t.i. direktni modifikatorji, medtem ko je produktivna skupina izpridevniških prislovov v resnici zgolj v prislovnem določilu uporabljen pridevnik.

Za konec naj ponovim še to, da ne trdim, da je globinska zgradba prislovnih določil identična zgradbi prislovno določilnih odvisnikov, saj pomensko goli prislov in prislovnodoločilni odvisnik nista ne pomensko ne skladijsko popolnoma enakovredna.

Literatura

- Abney, Steven. 1987. *The English noun phrase in its sentential aspect*. Cambridge, MA: MIT doktorat.
- Baker, Mark C. 2003. *Lexical categories: Verbs, nouns, and adjectives*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Bowers, John S. 1975. Adjectives and adverbs in English. *Foundations of language* 13(4). 529–562.
- Caha, Pavel in Lucie Medová. 2009. Czech Adverbs as Case-marked Adjectives. V Gerhild Zybatow, Uwe Junghanns, Denisa Lenertová in Petr Biskup (ur.), *Studies in Formal Slavic Phonology, Morphology, Syntax, Semantics and Information Structure*, 31–42. Frankfurt am Main: Peter Lang.
- Chomsky, Noam. 1982. *Some concepts and consequences of the theory of government and binding*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Cinque, Guglielmo. 1999. *Adverbs and functional heads: A cross-linguistics perspective*. Oxford: Oxford University Press.
- Cinque, Guglielmo. 2010. *The Syntax of Adjectives: A Comparative Study*. Cambridge MA: MIT Press.
- Citko, Barbara. 2004. On Headed, Headless, and Light-Headed Relatives. *Natural Language & Linguistic Theory* 22. 95–126. doi:10.1023/B:NALA.0000005564.33961.e0.
- Citko, Barbara in Martina Gračanin-Yuksek. 2016. Multiple (coordinated) (free) relatives. *Natural Language & Linguist Theory* 34. 393–427. doi:10.1007/s11049-015-9306-8.
- Davidson, Donald. 1967. The logical form of action sentences. V N. Rescher (ur.), *The logic of decision and action*, 81–120. Pittsburgh: University of Pittsburgh Press.
- Golden, Marija. 1996. *O jeziku in jezikoslovju*. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Filozofska fakulteta.
- Golden, Marija. 2001. *Teorija opisnega jezikoslovja. 1. Skladnja*. Ljubljana: Oddetek za primerjalno in splošno jezikoslovje Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani.
- Gračanin-Yuksek, Martina. 2013. The syntax of relative clauses in Croatian. *The Linguistic Review* 30. 25–49.
- Hladnik, Marko. 2010. *Restrictive relative clauses in Slovene and its spoken varieties*. Utrecht Utrecht Institute of Linguistics OTS Magisterij. <https://dspace.library.uu.nl/handle/1874/40140>.

- Hladnik, Marko. 2016. The left periphery of Slovenian relative clauses. V Franc Marušič in Rok Žaucer (ur.), *Formal Studies in Slovenian Syntax: in honor of Janez Orešnik*, 129–144. Amsterdam: John Benjamins. doi:10.1075/la.236.06hla.
- Larson, Richard in Franc Marušič. 2004. Indefinite pronoun structures with APs. *Linguistic Inquiry* 35(2). 268–287.
- Larson, Richard in Gabriel Segal. 1995. *Knowledge of meaning*. Cambridge MA: MIT Press.
- Marušič, Franc. 2010. Slovenski jezik 2 – skladnja. Izročki s predavanj na Univerzi v Novi Gorici. http://www.ung.si/~fmarusic/ung/sj_4/index.html.
- Marušič, Franc in Petra Mišmaš. v nastajanju. *Slovenska skladnja*. Nova Gorica: Univerza v Novi Gorici.
- Marušič, Franc in Rok Žaucer. 2009. Two Strategies for Combining Adjectives with Indefinite Pronouns. V Anisa Schardl, Martin Walkow in Muhammad Abdurrahman (ur.), *Proceedings of NELS 38 – v. II*, 135–148. Amherst, MA: GLSA.
- Mišmaš, Petra. 2014. An Argument for Wh-fronting in the Slovenian DP. V Ludmila Veselovská in Markéta Janebová (ur.), *Nominal Structures: All in Complex DPs*, 175–186. Olomouc: Palacky University.
- Parsons, Terence. 1990. *Events in the semantics of English: A study in subatomic semantics*. Cambridge MA: MIT Press.
- Ross, John R. 1967. *Constraints on variables in syntax*. Cambridge, MA: MIT doktorat.
- Rozwadowska, Bożena. 2020. On the status of Polish adverbs in cross-linguistic perspective. V Piotr Bański, Beata Łukaszewicz in Monika Opalińska (ur.), *Generative Investigations: Syntax, Morphology, and Phonology*, 214–229. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.
- Scontras, G., J. Degen in N. D. Goodman. 2017. Subjectivity predicts adjective ordering preferences. *Open Mind: Discoveries in Cognitive Science* 1(1). 53–65.
- Scott, G.-J. 2002. Stacked adjectival modification and the structure of nominal phrases. V *Functional structure in DP and IP*, 91–120. Oxford: OUP.
- Toporišič, Jože. 2000. *Slovenska slovnica, 4. izdaja*. Maribor: Obzorja.
- Vidovič Muha, Ada. 2009. Skladenjska interpretacija glagolskih predponskih obrazil – vprašanje propozicije. *Slavistična revija* 57(2). 251–261.
- Žele, Andreja. 2012. O propozicijskosti prislovov v slovenščini (z vidika slovanskega jezikoslovja). *Slavia Centralis* 5. 21–36.